Súd:	Okresný súd Nitra
Spisová značka:	19C/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4124203125
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 11. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI:	ECLI:SK:OSNR:2024:4124203125.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcov: 1. A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 2. E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX/X, XXX XX G. H., 3. I. J., nar. X.X.XXXX, bytom K. XXX/X, XXX XX L., žalobcovia v 1. – 3. rade zastúpení advokátom: JUDr. Ladislav Chmelár, IČO: 42 046 467, so sídlom Levická 579, 952 01 Vráble, proti žalovaným: 1. M. G., nar. X.XX.XXXX, bytom N. F. O. X, XXX XX N. F. O., zastúpený: Advokátska kancelária Mgr. Jozef Vida s.r.o., IČO: 47 258 250, so sídlom Jazdecká 28, 940 01 Nové Zámky, 2. KOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 00 585 441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, zastúpená: JUDr. Danuše Tichá s.r.o., IČO: 52 058 310, so sídlom Nám. M. Benku 6, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný v 1. rade je povinný zaplatiť titulom náhrady škody žalobkyni v 1. rade sumu 497,91 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade sumu 11 250 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 7 500 eur, žalobkyni v 3. rade sumu 7 500 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

IV. Žalobcovia v 1., 2. a 3. rade majú proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 14.3.2024 sa žalobcovia domáhali, aby súd zaviazal žalovaného v 1. rade povinnosťou zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 663,88 eur titulom náhrady škody. Ďalej žiadali, aby súd žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni v 1. rade sumu 15 000 eur, žalobcovi v 2. rade sumu 10 000 eur a žalobkyni v 3. rade sumu 10 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Súčasne sa žalobcovia domáhali priznania náhrady trov konania v rozsahu 100 %.

2. V žalobe poukázali na dopravnú nehodu zo dňa 30.10.2020 vo Vrábľoch, časť Dyčka, pri ktorej žalovaný v 1. rade ako vodič, ktorý viedol motorové vozidlo zn. BMW 730D, EČ: F. XXXXX v rozpore s § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, narazil do pred ním idúceho cyklistu P. B. – syna žalobkyne v 1. rade a brata žalobcov v 2. a 3. rade, ktorý po náraze utrpel mnohopočetné

poranenia (polytraumu) a úrazovo-krvácavý šok, ktorým podľahol. Uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Nitra, odbor kriminálnej polície zo dňa 28.2.2023 v trestnom konaní vedenom pod ČVS: ORP-1531/1-VYS-NR-2021 bolo žalovanému v 1. rade podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Žalobcovia v 1. až 3. rade ako poškodení prostredníctvom splnomocnenca dňa 5.4.2023 v trestnom konaní uplatnili voči žalovanému v 1. rade ako obvinenému nasledovné nároky: žalobkyňa v 1. rade náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu vo výške 2 730 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur, žalobca v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur a žalobkyňa v 3. rade náhradu škody spočívajúcu v nákladoch na pohreb P. B. vo výške 865,63 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000 eur. Uplatnenie nároku zo dňa 4.4.2023 s prílohami bolo osobne prevzaté vyšetrovateľom dňa 5.4.2023 a je súčasťou vyšetrovacieho spisu. Okresný súd Nitra trestným rozkazom č. k. 5T/56/2023-425 zo dňa 29.9.2023, právoplatným dňa 21.10.2023 uznal žalovaného v 1. rade vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona a podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku žalobcov v 1. až 3. rade odkázal s ich nárokmi na náhradu škody na civilný proces.
V čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo zn. BMW 73OD, EČ: F. XXXXX, povinne zmluvne poistené u žalovanej v 2. rade, číslo poistnej zmluvy: 6602846721/1.
Právny zástupca žalobcov v 1. až 3. rade zaslal dňa 22.11.2023 e-mailom žalovanej v 2. rade Návrh na mimosúdnu dohodu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 22.11.2023. Žalovaná v 2. rade odpovedala listom – Vyrozumenie k uplatneným nárokom nemajetkovej ujmy zo dňa 27.11.2023, v ktorom uviedla, že nárok vyporiada až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu. Žalovaná v 2. rade ďalej odpovedala listom – Vyrozumenie k oznámeniu škodovej udalosti zo dňa 12.12.2023, v ktorom uviedla, že nárok v časti nákladov súvisiacich so zriadením pomníka považuje za premlčaný. Právny zástupca zaslal dňa 20.12.2023 e-mailom žalovanej v 2. rade vyjadrenie k vyrozumeniu, v ktorom žiadal o prehodnotenie jeho stanoviska. Žalovaná v 2. rade odpovedala listom – Vyrozumenie k odvolaniu zo dňa 16.1.2024, v ktorom uviedla, že nárok považuje naďalej za premlčaný. Vzhľadom na odmietavý postoj žalovanej v 2. rade sa právny zástupca žalobcov v 1. až 3. rade s nárokmi žalobcov na náhradu škody a nemajetkovej ujmy obrátil priamo na žalovaného v 1. rade a dňa 2.2.2024 mu prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s. zaslal Návrh na mimosúdnu dohodu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 2.2.2024. Žalovaný v 1. rade odpovedal prostredníctvom právneho zástupcu Oznámením zo dňa 15.2.2024 zaslaným e-mailom, v ktorom uviedol, že uplatnené nároky neuznáva a nie je ani v jeho možnostiach poskytnúť žalobcom v 1. až 3. rade peňažné plnenie.
Žalobcovia v žalobe tvrdili, že v súvislosti s dopravnou nehodou vznikla žalobkyni v 1. rade škoda spočívajúca v nákladoch na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu – jednohrob pre P. B. vo výške 2 730 eur. S poukazom na § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka si žalobkyňa v 1. rade uplatňuje voči žalovanému v 1. rade nárok na náhradu škody vo výške 663,88 eur.
Žalobcovia ďalej uviedli, že dopravnou nehodou bola spôsobená náhla smrť P. B., syna a súrodenca žalobcov v 1. až 3. rade, čím utrpeli ujmu na ich práve na ochranu súkromného a rodinného života. Do rodiny žalobcov v 1. až 3 rade bola vnesená bolesť a smútok, strata syna a súrodenca je nenapraviteľná, nezabudnuteľná, táto ich bude sprevádzať po celý zvyšok života, budú musieť navždy žiť s pocitom a vedomím straty blízkej osoby. Je nepochybné, že smrť syna a súrodenca žalobcov v 1. až 3. rade predstavuje závažný, nezvratný a nenapraviteľný zásah do ich práva na súkromie a medzi konaním žalovaného v 1. rade a ujmou žalobcov v 1. až 3. rade existuje príčinná súvislosť. Následok, ktorým je smrť človeka, je z hľadiska stupňa závažnosti ujmy následkom absolútnym. Ľudský život je pritom najvyššou hodnotou. Neodstrániteľnosť a trvalosť následku spočívajúceho v úmrtí blízkej osoby opodstatňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žalobcovia v 1. až 3. rade mali s neb. P. B. veľmi blízky a dobrý vzťah, o čom svedčí to, že sa pravidelne a často všetci stretávali, a to nielen pri príležitosti sviatkov alebo rodinných osláv. P. B. bol so žalobkyňou v 1. rade takmer každý deň, robil jej nákupy, pomáhal jej s prácami v záhrade, žalobcovi v 2. rade pomáhal pri rekonštrukcii rodinného domu v Dolnom Ohaji, žalobkyni v 3. rade bol veľkou oporou v jej ťažkých životných situáciách, bol krstným otcom jej detí. Žalobcovia v 1. až 3. rade sa doteraz nevedia vnútorne vysporiadať so smrťou syna a súrodenca, pri spomienke na neho prežívajú stále veľký smútok. Vzhľadom na uvedené sa žalobcovia domáhajú priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to žalobkyňa v 1. rade vo výške 15 000 eur a žalobcovia v 2. a 3. rade každý vo výške 10 000 eur.
Žalobcovia považujú žalovanú v 2. rade za pasívne vecne legitimovanú s poukazom na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.

zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 pod č. R 61/2018.
V súvislosti s plynutím premlčacej doby ďalej poukazujú na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 252/2021 zo dňa 31.3.2022 zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 2/2022 pod č. R 3/2022.

3. Žalovaná v 2. rade v písomnom vyjadrení k žalobe a ďalších vyjadreniach žiadala žalobu zamietnuť a priznať jej nárok na náhradu trov konania. Na svoju obranu vzniesla námietku premlčania, námietku pasívnej vecnej legitimácie a poukázala aj na nezrovnalosť v trestnom rozkaze tunajšieho súdu sp. zn. 5T/56/2023-425 zo dňa 29.9.2023, z ktorého nevyplýva smrť P. B. ale D. B..
V súvislosti s námietkou premlčania uviedla, že žalobcovia si nárok voči nej uplatnili až v žalobe doručenej súdu dňa 14.3.2024, ktorá jej bola doručená dňa 21.3.2024. Poisťovateľ má pri uplatnení nároku poškodeného na náhradu škody rovnaké právne postavenie ako osoba, ktorá škodu priamo spôsobila. Napriek tomu tieto dva nároky nemožno stotožňovať, a to ani vo vzťahu k posúdeniu otázky premlčania. Vychádzajúc z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 102/2017 zverejneného pod č. 35/2020, ďalej z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 146/2020 zo dňa 21.10.2020 zdôraznila, že uplatnenie nároku v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, nemá za následok spočívanie plynutia premlčacej doby počas trvania trestného konania i voči poisťovateľovi osoby, ktorá škodu spôsobila a ak si poškodený uplatnil nárok v trestnom konaní voči osobe, ktorá škodu spôsobila, tak v takom prípade logicky dôjde k spočívaniu premlčacej doby len vo vzťahu k tejto osobe. Nároky žalobcov uplatnené proti nej považuje žalovaná v 2. rade za premlčané s poukazom na ust. § 106 Občianskeho zákonníka. Udalosť, od ktorej plynie premlčacia doba, sa mala stať 30.10.2020, keďže neb. P. B. bol blízkou osobou žalobcov, je nespochybniteľné, že žalobcovia boli o dopravnej nehode, jej okolnostiach, príčinách a jej následkoch informovaní bezprostredne, žalobu podali po uplynutí všeobecnej premlčacej doby ako aj po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Žalovaná v 2. rade namieta premlčanie nároku žalobcov v celom rozsahu, teda aj nároku uplatneného žalobou žalobkyňou v 1. rade z titulu nákladov na vyhotovenie pomníka. Poukazuje pritom na rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 21C/49/2020. Žalovaná v 2. rade už žalobcom toto svoje stanovisko oznámila, a to Vyrozumením zo dňa 12.12.2023 a zo dňa 22.1.2024, na ktorom žalovaná v 2. rade trvá naďalej.
Žalovaná v 2. rade ďalej poukázala na protiprávne konanie na strane nebohého poškodeného, ktorý v zmysle trestného rozkazu ako cyklista nemal zákonom stanovenú povinnú výbavu, osvetlenie bicykla. Žalobcovia tak nepreukázali, že by vinníkom nimi tvrdenej škody bol výlučne žalovaný v 1. rade.
Podľa žalovanej v 2. rade žalobcovia v žalobe bližšie neuvádzajú a neodôvodňujú, ako konkrétne malo byť do ich osobnosti zasiahnuté, ako im bola v značnej miere znížená dôstojnosť alebo ich vážnosť v spoločnosti, tak ako to expressis verbis vyžaduje ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uviedla, že neb. B. zrejme nebol závislý ani na osobnej starostlivosti od žalobcov a vice versa žalobcovia zjavne neboli závislí na jeho starostlivosti či opatere. V prípade žalobcov a osoby neb. B. sa jednalo o osoby, ktoré nezdieľali spoločnú domácnosť, žalobcovia v 2. a 3. rade sú osamostatnené osoby v produktívnom veku zrejme s vlastnou rodinou. Žalovaná v 2. rade preto považuje za žiaduce, aby žalobcovia riadne odôvodnili a aj preukázali, že uplatnené nároky v tak neprimeranej výške sú dôvodné, a potom prečo práve ich nemajetková ujma je v zásade neporovnateľná ako tomu je v iných prípadoch (prípadoch iných pozostalých, ktorým boli už priznané nižšie sumy náhrad).
Podľa žalovanej v 2. rade výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu (v danom prípade analogicky na poisťovateľa škodcu) likvidačne. Žalovaná v 2. rade tak namieta priznávanie excesívnych súm žalobcom.
Po oboznámení sa obsahom spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5T/56/2023 žalovaná v 2. rade poukázala na listinné dôkazy, ktoré sú jeho súčasťou. Osobitne poukázala na znalecký posudok MUDr. Rastislava Rozborila č. 009/2020 a MUDr. Evy Nevickej č. 011/2020 zo dňa 22.2.2021, z ktorého vyplýva, že neb. B. bol v čase dopravnej nehody oblečený v tmavom oblečení, bol pod vplyvom alkoholu v stave opitosti ťažkého stupňa. Tiež poukázala na znalecký posudok č. 27/2021 Ing. Josefa Veverku ako aj znalecký posudok č. 2/2023 vypracovaný Ústavom súdneho inžinierstva, v ktorom bolo poukázané na nesprávnu techniku jazdy neb. B., ktorý jazdil na bicykli, ktorý nebol vybavený odrazovými sklami a aktívnym osvetlením, v dôsledku čoho došlo k vzniku kolíznej situácie. Keďže neb. B. sa dopustil protiprávneho konania, svojim správaním porušil povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o cestnej premávke, v dôsledku čoho mu možno pripísať spoluvinu za dopravnú nehodu. Nároky uplatnené žalobcami považuje žalovaná v 2. rade za neprimerané poukazujúc na iné skutkovo podobné rozhodnutia súdov, kde boli súdmi žalobcom v porovnateľných prípadoch priznané podstatne nižšie sumy.

4. Žalovaný v 1. rade rovnako v písomnom vyjadrení k žalobe ako aj ďalšom vyjadrení navrhol, aby súd žalobu zamietol. Nárok žalobcov neuznáva. Poukázal na skutočnosť, že poisťovňa posúdila nárok ako premlčaný. Skutkový stav bol zistený v trestnom konaní a v súčasnosti ho nemožno napadnúť žiadnym opravným prostriedkom. Toto platí aj pre posúdenie trestnoprávnej zodpovednosti žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 1. rade ďalej tvrdil, že urobil všetko, čo bolo v jeho silách aj vo vzťahu k oznámeniu udalosti do poisťovne, aby nároky poškodených žalobcov mohli byť uspokojené. V ďalšom konaní sa žalovaný v 1. rade bude pridržiavať právneho názoru poisťovne, sám nemá finančné prostriedky na úhradu dlžnej sumy, preto nechápe, že ho žalobcovia žalujú, keď mohli žalovať poisťovňu. Nárok žalobcov považoval žalovaný v 1. rade za nepreukázaný a tvrdil, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno a nepreukázali, že im vznikol nárok na žalovanú sumu v celkovej výške 35 000 eur.

5. Žalobcovia v ďalších písomných vyjadreniach reagovali na vyjadrenia žalovaného v 1. rade a žalovanej v 2. rade. Odmietli ich tvrdenia o premlčaní nároku žalobcov.
K vyjadreniu žalovaného v 1.rade a namietaného premlčania nároku žalobkyne v 1. rade na zaplatenie sumy 663,88 eur uviedli, že žalobkyňa v 1. rade sa o škodcovi dozvedela dňa 1.12.2020, kedy bolo jej manželovi P. B. doručené upovedomenie OR PZ v Nitre o začatí trestného stíhania zo dňa 30.10.2020, uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát o nariadení vykonania prehliadky a pitvy zomr. P. B. zo dňa 30.10.2020 a uznesenie Okresného riaditeľstva PZ v Nitre, Okresný dopravný inšpektorát o pribratí znalca z odboru doprava cestná zo dňa 30.10.2020, z ktorých je zrejmé, že vodičom motorového vozidla zn. BMW 73OD, EČ: F. XXXXX bol žalovaný v 1. rade. Žalobkyňa v 1. rade sa o škode spočívajúcej v nákladoch na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu dozvedela zaplatením doplatku vo výške 2 460 eur dňa 22.11.2021. Dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňa 23.11.2021. Žalobkyňa v 1. rade ako poškodená prostredníctvom splnomocnenca dňa 5.4.2023 v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Nitra, odbor kriminálnej polície pod ČVS: ORP-1531/1-VYS-NR-2021 uplatnila voči žalovanému v 1. rade ako obvinenému nárok na náhradu škody spočívajúcej v nákladoch na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu vo výške 2 730 eur. Premlčacia doba od 5.4.2023 do 21.10.2023 neplynula, spočívala. Žaloba bola na súd doručená dňa 14.3.2024. Za obdobie od 23.11.2021 do 4.4.2023 uplynulo z premlčacej doby 498 dní a za obdobie od 22.10.2023 do 13.3.2024 uplynulo z premlčacej doby 144 dní, t. j. celkovo 642 dní. Nárok žalobkyne v 1. rade bol teda na súde uplatnený v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe. K usmrteniu P. B. a ujme žalobcov v 1. až 3. rade na ich práve na ochranu súkromného a rodinného života došlo dňa 30.10.2020. Trojročná všeobecná premlčacia doba začala plynúť dňa 31.10.2020. Poukazujú na spočívanie lehôt počas trestného konania v období od 5.4.2023 do 21.10.2023. Tiež poukazujú na neplynutie lehôt podľa novely zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii, a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony účinnej od 19.1.2021 v čase od 19.1.2021 do 28.2.2021.
K vyjadreniam žalovanej v 2. rade žalobcovia uviedli, že meno P. B. je v trestnom rozkaze Okresného súdu Nitra č.k. 5T/56/2023-425 zo dňa 29.9.2023 uvedené nesprávne. Z predmetného súdneho spisu je však zrejmé, že usmrtený bol P. B., syn žalobkyne v 1. rade a súrodenec žalobcov v 2. a 3. rade. Nárok na náhradu za vyhotovenie pomníka si žalobkyňa v 1. rade uplatnila len voči žalovanému v 1. rade a tento nie je premlčaný. Žalobcovia nesúhlasia s názorom žalovanej v 2. rade o premlčaní ich nárokov. Opäť poukazujú na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 252/2021 zo dňa 31.3.2022 a aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/23/2022 zo dňa 27.4.2023. Žalobcovia v 1. až 3. rade nerozporujú, že bicykel neb. P. B. nebol za zníženej viditeľnosti vybavený zadným odrazovým sklom červenej farby a svietidlom svietiacim dozadu červeným svetlom, na bicykli však boli odrazové sklá oranžovej farby na oboch stranách pedálov a reflexný prvok žltej farby pod sedadlom. Tiež nerozporujú, že neb. P. B. nemal na hlave ochrannú prilbu, avšak podľa platnej právnej úpravy nebol povinný chrániť si hlavu ochrannou prilbou. Žalovaný v 1. rade do neho narazil rýchlosťou najmenej 90 km/h v obci s najvyššie povolenou rýchlosťou 50 km/h. Porušenie povinností na strane žalovaného v 1. rade je omnoho závažnejšie ako u neb. P. B.. Rozsah prípadného spoluzavinenia neb. P. B. určí súd. Žalobcovia nesúhlasili s názorom žalovanej v 2. rade, že nie je pasívne vecne legitimovaná a opakovane opakovanie poukazujúc na rozhodnutia súdov. Žalobcovia mali s neb. P. B. veľmi blízky a silný vzťah, čo mienia preukázať ich výsluchom. Ďalej poukazujú na rozhodnutia iných súdov v porovnateľných veciach a v nich priznané sumy náhrad nemajetkovej ujmy s tým, že nie je možné paušalizovať výšku nemajetkovej ujmy, každý prípad je individuálny, rozhodnutia iných súdov sú len akýmsi vodítkom a určenie výšky nemajetkovej ujmy je v každom jednom prípade vecou voľnej úvahy súdu.

6. Súd spor prejednal na pojednávaní za prítomnosti žalobcov v 1., 2. a 3. rade, ich právnych zástupcov, žalovaného v 1. rade a jeho právneho zástupcu a v súlade s ust. § 180 CSP v neprítomnosti žalovanej v 2. rade a jej právneho zástupcu, ktorí svoju neúčasť na pojednávaní ospravedlnili. V rámci dokazovania súd vykonal výsluch žalobcov v 1., 2. a 3. rade, svedkov E. B. a K. B., oboznámil sa s písomnými i ústnymi vyjadreniami strán sporu a ich právnych zástupcov, ako aj s obsahom listín, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/56/2023. Pokiaľ ide o ostatný obsah spisu, podľa § 204 CSP súd dokazovanie listinami nachádzajúcimi sa v súdnom spise čítaním ich obsahu na pojednávaní nevykonal, pretože jednotlivé listinné dôkazy tvoriace obsah súdneho spisu, boli stranám sporu doručené.

7. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Žalobou uplatnené nároky považoval za dôvodné, nepremlčané, námietku žalovanej v 2. rade ohľadom jej pasívnej vecnej legitimácie za nedôvodnú. Nerozporuje námietky žalovaných, že bicykel zomrelého nebol osvetlený predpísaným spôsobom a zomrelý nemal v čase dopravnej nehody prilbu, avšak poukazuje na to, že zákon túto povinnosť neukladá. Otázne je, či by mu prilba zachránila život vzhľadom na mnohopočetné zranenia. Tiež nerozporuje, že zomrelý bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, čo vyplýva zo znaleckých posudkov, avšak s poukazom na závery znaleckého posudku ústavu v Žiline je zrejmé, že jedinou nesprávnou technikou cyklistu bolo nedostatočné osvetlenie, čo je zrejmé aj z grafického znázornenia v posudku, kedy zomrelý cyklista išiel po krajnici, a teda to, že bol po vplyvom alkoholu, nemá príčinnú súvislosť s dopravnou nehodou.

8. Právny zástupca žalovaného v 1. rade na pojednávaní uviedol, že žalovanému v 1. rade je veľmi ľúto, že došlo k tejto tragickej nehode, avšak uhradiť záväzok by bolo pre neho zničujúce na celý život. K dopravnej nehode došlo dňa 30.10.2020, a teda k zásahu do súkromného života žalobcov došlo uvedeného dňa resp. v deň, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedeli. Už z popisu skutkového stavu v uznesení o začatí trestného stíhania, kde boli uvedené aj všetky identifikačné údaje žalovaného, bolo zrejmé, že pokiaľ k usmrteniu nebohého došlo a mohlo dôjsť jedine konaním žalovaného, tak z hľadiska občiansko-právneho premlčacia doba začala plynúť už týmto okamihom. V trestnom konaní orgány činné v trestnom konaní posudzovali iba tú skutočnosť, či konanie žalovaného napĺňa skutkovú podstatu niektorého z trestných činov. Je zrejmé, že ak by aj bol určený záver, že po trestno-právnej rovine žalovaný svojim konaním nenaplnil zákonné znaky žiadneho trestného činu, k zásahu do súkromné života žalobcov by došlo tak či onak. Žalobcovia tak už dňom, kedy k tejto tragickej udalosti došlo, vedeli a mohli vedieť, že z hľadiska občiansko-právneho mohol zasiahnuť do ich práv jedine žalovaný, a preto premlčacia doba začala plynúť už dňom po tragickej udalosti. Keďže k uplatneniu v trestnom konaní došlo až dňa 5.4.2023, o ktorej skutočnosti navyše žalovaný v 1. rade nebol informovaný a dozvedel sa to až neskôr, pretože ten nárok nebol adresovaný jemu ale vyšetrovateľovi, je nárok vo vzťahu k žalovanému v 1. rade premlčaný.

9. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní vypovedala, že večer asi o 21.15 hod. prišli policajti a povedali jej, aby išla s nimi. Keď zbadali, že chodí o barlách, povedali, že zavolajú dcéru. Volali dcére a ona išla na pitvu, odtiaľ jej volala, že syn je mŕtvy. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že so synom mala dobrý vzťah, ešte v ten deň bol u nej zobrať si nožík, že ide na hríby. Okolo 18.00 hod. prišiel a doniesol jej nožík, spravila mu kávu, a potom odišiel. Syn k nim chodil každý deň, pomáhal jej. Vtedy bol Covid. Syn jej povedal, že bude chodiť na nákupy, lebo dcéra mala byť v karanténe. Stratu syna prežíva žalobkyňa v 1. rade strašne, v noci sa zobúdza, od nehody nemôže spávať. Lekársku pomoc, psychológa, psychiatra v súvislosti so stratou syna nevyhľadala.

10. Žalobca v 2. rade vo výsluchu na pojednávaní uviedol, že o smrti brata sa dozvedel približne o 22.30 hod., volala mu sestra. Zrútil sa, začal nahlas plakať. Zobudil ženu a deti a oni ho prišli utešovať. Až do pohrebu to zvládal veľmi zle, bola to katastrofa. Aj po pohrebe je to stále zle, brat mu chýba. Lekársku pomoc, psychológa, psychiatra v súvislosti so smrťou brata nevyhľadal, nebol ani odkázaný na nejakú medikamentóznu liečbu. S bratom mali veľmi dobrý vzťah. Žalobca v 2. rade bol o rok starší od neho, všade chodili spolu od detstva až do dospelosti. Keď bol žalobca v 2. rade slobodný, tak skoro pravidelne chodievali na ryby, potom ako sa žalobca v 2. rade oženil, na ryby chodili už menej, asi raz mesačne. Chodili aj na futbal, tiež asi raz za mesiac. Keď sa žalobca v 2. rade odsťahoval z Vrábeľ do Ohaja, tak sa stretávali každú sobotu u mamy a aj medzitým aj vo Vrábľoch, kde žalobca v 2. rade pracuje.

11. Žalobkyňa v 3. rade vo výsluchu na pojednávaní uviedla, že jej volala mama, že sa niečo stalo, že jej budú volať policajti. V zapätí jej volali, že má prísť do Vrábeľ. Povedala im, že jej to chvíľu potrvá, lebo má 4 deti, má malé bábätko a nemôže okamžite prísť. Obliekla bábätko, všetky ďalšie deti. Policajti jej povedali, že ju počkajú pri štadióne, že má ísť za nimi. Policajtov sa spýtala, či brat žije, oni jej neodpovedali. Už z toho cítila, že brat nežije. Zaniesla deti mame a išla na Dyčku, ako jej kázali. Keď tam prišla, čakal ju policajt, povedal jej, že sa stala dopravná nehoda a potrebuje od nej počuť, či je to jej brat, či je pripravená. Potom vybrali telo, otvorili zips a ležal tam on. Plakala nad telom a nakoniec ju policajt stiahol, že potrebuje jej občiansky preukaz. Žalovaný v 1. rade sa ani neospravedlnil ani listom ani osobne ani telefonát, sedel v aute a pozeral sa. Žalobkyňa v 3. rade chytila telefón a zavolala mame, že Dodino je mŕtvy, potom zavolala bratovi. Policajt jej naložil bicykel do auta a opýtal sa jej, či zvládne cestu domov. Išla k mamine, tam spolu plakali. Brata naposledy videla živého v ten deň u maminy. Ešte sa rozprávali, že ona bude v karanténe, lebo jej muž je kamionista a brat bude chodiť na nákupy a pomáhať mamine. Dodino bol blízko nej a rodičov, bola vždy jeho malá sestra. Keď mala problémy, tak vždy bol pri nej. Keď sa pred 12-timi rokmi rozvádzala, tak to zle znášala, on ju zobral na dovolenku, nech vypne, pomohol jej s dcérami. Mali ho za krstného rodiča svojim deťom aj ona aj brat E.. On miloval deti. Má s ním strašne veľa spomienok. Teraz sa cíti ako blázon, rozpráva sa s jeho fotkou. Mali spolu jeden taký ťah, že vždy, keď bola smutná, tak jej dal prst a ona ho držala za prst. Robí to tak aj svojim deťom. To jej zostane v pamäti navždy. Prerábajú dom, mal jej pomáhať, bol murár. Teraz nemá nič, len fotku. Keď je jej najťažšie, tak ide na cintorín. Tam nie je blbé, že plače. S bratom sa stretávali každý deň. Býval u maminy, keď tam bývala aj ona. Keď sa jej narodil malý, tak jej pomáhal, keďže jej muž bol na kamióne. Potom sa aj on odsťahoval, lebo ich bolo veľa v 3-izbovom byte. Žalobkyňa odišla do Čifár až v decembri 2023. Aj tak je stále u maminy, lebo ocino bol chorý, mama potrebovala pomôcť. Brat pomáhal mame, chodil na nákupy, pomáhal v záhrade. Keď sa nevideli u maminy, tak sa stretli v meste, videli sa v meste každý deň. Keď sa to stalo, tak muž zmenil firmu, aby zostal pri nej, pretože nedokázala nič robiť, len plakať. Vždy 30-teho ide pri kríž, kde sa to stalo. Vždy dúfala, že tam aspoň raz nájde sviečku, že je to niekomu ľúto, ale okrem tej, ktorú ona zapálila, tam inú sviečku nenašla. Našla rozkopaný kríž. Psychológa ani psychiatra nevyhľadala. Uviedla, že to zvláda preto, že má deti a musí ďalej žiť a verí, že brat je pri nej.

12. Svedkyňa E. B., ktorá je dcérou žalobcu v 2. rade, na pojednávaní vypovedala, že v sobotu večer ju otec zobudil, že jej krstný je mŕtvy. Ráno išli k babke. Bolo to strašné. Nedá sa popísať, ako im všetkým bolo ťažko. Do pohrebu nebola u nich reč. Prišli o člena rodiny. Mali dobrý vzťah, každú sobotu sa stretávali u babky. Ona s krstným boli najväčší parťáci, odmalička sa im venoval. S jej otcom chodil na ryby, na futbal, prerábal im celý dom. Otec sa s touto situáciou vyrovnával veľmi zle, najmä do pohrebu. Začal piť, chodil do krčmy, s mamou sa hádali, ešte pár mesiacov po pohrebe dosť často pil. Utápal svoj smútok v alkohole. Bol v takom stave, že stále plakal, bol smutný, nedalo sa s ním baviť. S mamou sa často hádal, lebo mu chcela pomôcť. On bol vo svojej bubline a nedalo sa mu pomôcť. Agresívny nebol, nebol v takom stave, že by o sebe nevedel. Teraz je to lepšie, už toľko nepije, stále si púšťa smutné pesničky. Bolo to zlé obdobie. Mama si kvôli tomu našla druhého chlapa. Otec pri fotkách plače, asi raz do týždňa sa opije. So starou mamou a krstnou sa často o tom rozprávajú, chodia na cintorín. Každú sobotu sa stretávajú u babky, ale najprv idú na cintorín zapáliť sviečku, pomodlia sa, majú taký rituál. Je to veľmi ťažké. Babka častokrát sama doma plače. S krstným sa stretávali každú sobotu u babky. Krstný tam býval. Aj medzitým, keď mala v škole voľno, tak cez týždeň zabehli k babke. Potom sa stretávali na oslavách, kam chodila ona s bratom a ocinom, chodili tam aj krstná s rodinou. Keď sa presťahovali do domu, tak im krstný pomáhal prerábať dom a tam spolu trávili dosť času. Sobotňajšie stretnutia trvali od rána. Prišli okolo 8.00 – 9.00 a chodili domov okolo 15.00 – 16.00 hod.

13. Svedok K. B. na pojednávaní uviedol, že žalobkyňa v 3. rade je jeho priateľka, žalobkyňa v 1.rade je jeho budúca svokra. O smrti P. B. sa dozvedel, keď bol na ceste do Španielska. Večer mu volala I., čo sa stalo. Povedal si, či si z neho robí srandu, ale keď ju počul plakať, tak jej uveril. Chvíľu spolu volali, ale to sa nedalo, to bol samý plač. Nevedel, ako ju má utešiť, lebo plakala. Volal šéfovi, že čo sa stalo, že mu umrel švagor, tak mu šéf navrhol, že s druhým kolegom sa vymenia, prepoja návesy, aby sa mohol vrátiť domov. Ešte nedeľu trávil na parkovisku, lebo v nedeľu kamióny nejazdia. Potom sa aj opil, aby to nejako zvládol. V pondelok prišiel domov. Nepraje nikomu ten pocit, že bol preč a nemohol jej pomôcť. Mali malé deti. S P. B. mali dobrý vzťah, boli ako švagrovci. Všetky oslavy spolu trávili, prerábali dom, chodil im pomáhať. Stihli urobiť jednu jedinú miestnosť. Chodili spolu na pivo. Svedok mu daroval bundu, ktorú si kúpil vo Fínsku za to, že mu pomáhal. Stále sa stretávali vo Vrábľoch, svedok bol doma len na víkendy. Keď prišiel domov, tak prvá cesta bola k babke a tam sa stretávali. Vzťahy v rodine B. boli dobré. I. tam

bývala, keď bola tehotná. Dodo vždy pomohol, keď sa dalo. Bola to tragédia, keď povedali, že je mŕtvy. Všetci ho mali radi. Žalobkyňa v 3. rade to ťažko znáša doteraz. V obývačke má fotku. V kuchyni má fotku. Vždy keď varí, tak sa na neho pozerá. Každé výročie chodí na cintorín. Zvláda to strašne, stále plače. Svedok ďalej uviedol, že prestal chodiť von na kamión, aby bol každý deň doma s nimi. Večer, keď príde z roboty, tak idú hneď babke. Do Čifár chodia len prespávať. Babke sa snažia pomáhať. Babka povie, že ona nevie pred nimi plakať. Plače, keď je sama. Zabili jej syna. So žalobkyňou sa poznajú 8 rokov, vtedy začínal s kamiónom. Do Čifár sa oni presťahovali minulý rok. S G. sa stretávali každý víkend. Nebolo to len na príležitosti, prišiel domov a stretli sa.

14. Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

15. Z trestného rozkazu Okresného súdu Nitra č. k. 5T/56/2023-425 zo dňa 29.9.2023, právoplatného dňa 21.10.2023 vyplýva, že žalovaný v 1. rade bol súdom uznaným vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že dňa 30.10.2020 v čase približne o 19:15 hodine viedol vozidlo značky BMW 730D s EČ: F. XXXXX vo Vrábľoch, časť Dyčka v rozpore s ustanovením § 16 odsek 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov rýchlosťou najmenej 90 km/h v obci s najvyššie povolenou rýchlosťou 50 km/h a pri tom, ako na rovnom úseku cesty bola znížená viditeľnosť z dôvodu tmy, dažďa a z dôvodu, že neznáme oproti idúce vozidlo ho oslepovalo diaľkovými svetlami a vozidlo viedol na namoknutej vozovke, v rozpore s ustanovením § 16 odsek 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov neprispôsobil rýchlosť svojej jazdy rozhľadu, svojim schopnostiam, poveternostným podmienkam, stavu na povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, následkom čoho zozadu narazil do pred ním idúceho cyklistu D. B., ktorého bicykel neobsahoval vyhláškou Ministerstva dopravy a výstavby SR číslo 134/2018 Z. z. predpísané osvetlenie, pričom cyklista po náraze utrpel mnohopočetné poranenia (polytraumu) a úrazovo-krvácavý šok, ktorým podľahol. Za tento skutok bol žalovaný v 1. rade odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace s podmienečným odkladom, bola mu určená skúšobná doba 1 rok a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá v cestnej premávke v trvaní 18 mesiacov. V súlade s ust.§ 288 ods. 1 Trestného zákona boli poškodené fyzické osoby – žalobcovia v 1. – 3. rade s nárokmi na náhradu škody odkázané na civilný proces.

16. Žalobcovia si v Uplatnení nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 4.4.2023, doručenom OR PZ Nitra k ČVS: ORP-1531/1-VYS-NR-2021 prostredníctvom právneho zástupcu uplatnili nároky na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v súvislosti s trestným činom spáchaným obvineným – žalovaným v 1. rade. Žalobcovia žiadali, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil žalovanému v 1. rade povinnosť nahradiť žalobkyni v 1. rade škodu 2 730 eur a nemajetkovú ujmu 15 000 eur, žalobcovi v 2. rade nemajetkovú ujmu 10 000 eur, žalobkyni v 3. rade škodu 865,63 eur a nemajetkovú ujmu 10 000 eur a otcovi neb. P. B. P. B., nar. X.XX.XXXX nemajetkovú ujmu 15 000 eur.

17. Právny zástupca žalobcov listom Návrh na mimosúdnu dohodu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy zo dňa 22.11.2023 vyzval žalovanú v 2. rade na zaplatenie náhrady škody v sume 856,63 eur žalobkyni v 3. rade titulom nákladov na pohreb P. B. a náhrady škody v sume 2 730 eur žalobkyni v 1. rade titulom nákladov na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu. Žalovanú v 2. rade ďalej vyzval na zaplatenie náhrady nemajetkovej ujmy v sume 15 000 eur žalobkyni v 1. rade a po 10 000 eur žalobcom v 2. a 3. rade.

18. Z Vyrozumenia k uplatneným nárokom nemajetkovej ujmy z poistnej zmluvy č. 6602846721/3539470907 zo dňa 27.11.2023 bolo preukázané, že žalovaná v 2. rade reagovala na žalobcami uplatnené nároky s tým, že nárok vysporiada až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu.

19. Žalovaná v 2. rade v ďalšom Vyrozumení k oznámeniu škodovej udalosti zo dňa 30.10.2020 z poistnej zmluvy č. 6602846721/3539470907 zo dňa 12.12.2023 uviedla, že nárok žalobcov na pohrebné náklady považuje za premlčaný.

20. Právny zástupca žalobcov nesúhlasil s posúdením nároku žalobcov na pohrebné náklady ako premlčaným, čo žalovanej v 2. rade oznámil emailom zo dňa 20.12.2023. Poukázal na uplatnenie týchto nárokov v trestnom konaní dňa 5.4.2023 a neplynutie premlčacej lehoty do nadobudnutia právoplatnosti trestného rozkazu Okresného súdu Nitra sp. zn. 5T/56/2023-425 zo dňa 29.9.2023, t. j. do 21.10.2023.

21. Žalovaná v 2. rade zotrvala na právnom posúdení uplatneného nároku na pohrebné náklady ako premlčaného aj v ďalšom Vyrozumení zo dňa 22.1.2024.

22. Právny zástupca žalobcov adresoval návrh na mimosúdnu dohodu o náhradu škody a nemajetkovej ujmy dňa 2.2.2024 aj žalovanému v 1. rade. Uplatnil tu nárok žalobkyne v 1. rade na náhradu škody v sume 2 730 eur titulom nákladov na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur žalobkyni v 1. rade, vo výške 10 000 eur žalobcovi v 2. rade a vo výške 10 000 eur žalobkyni v 3. rade. Tieto sumy žiadal uhradiť do 15 dní od doručenia predmetného návrhu.

23. Žalovaný v 1. rade v Oznámení zo dňa 15.2.2024 adresovanom právnemu zástupcovi žalobcov uviedol, že všetky nároky mali žalobcovia požadovať od poisťovne, jeho klient nie je tak majetkovo zabezpečený, aby mohol žalobcom poskytnúť požadované plnenie.

24. Z príjmového pokladničného dokladu vystaveného firmou I. M. – BAHAMA, IČO: 43 081 134 zo dňa 9.7.2021 vyplýva prijatie zálohy vo výške 270 eur od A. B. a z ďalšieho príjmového pokladničného dokladu zo dňa 22.11.2021 prijatie sumy 2 460 eur ako doplatku za 1-hrob.

25. Z oznámenia o škodovej udalosti poisteným zo dňa 5.11.2020 vyplýva, že žalovaný v 1. rade žalovanej v 2. rade ako poisťovni, v ktorej mal uzavreté povinné zmluvné poistenie motorového vozidla oznámil, že dňa 30.10.2020 o19:30 hod. došlo v obci D., časť Dyčka k dopravnej nehode. Podľa oznámenia bola škoda spôsobená pri prevádzke vozidla BMW 730d, EČV: F., a to vo večerných hodinách tak, že v daždi došlo k stretu vozidla s cyklistom. Ako príčina je uvedené, že cyklista jazdil neosvetlený, poškodeným bol P. B., došlo k usmrteniu cyklistu.

26. V správe o priebehu dopravnej nehody určenej pre poisťovne – relácia dopravnej polície o priebehu dopravnej nehody je uvedený opis priebehu dopravnej nehody zo dňa 30.10.2020 nasledovne: Ku dopravnej nehode došlo tak, že vodič G. jazdiaci v obci Vráble – Dyčka po ceste III/1650 na osobnom motorovom vozidle BMW 730d ev. č. NY 998GY sa pravdepodobne plne nevenoval vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke, pričom narazil do cyklistu B. idúceho v jeho smere po pravom okraji cesty. Cyklista bez prilby a reflexných prvkov. Svedkovia nezistení. Podľa ohliadky bol povrch vozovky mokrý, nerovný, zvlnený v pozdĺžnom smere; rozhľadové podmienky – dobré; viditeľnosť – v noci bez verejného osvetlenia, znížená viditeľnosť vplyvom poveternostných podmienok, rýchlostný limit – 50 km/hod. U žalovaného v 1. rade bola vykonaná dychová skúška na alkohol s negatívnym výsledkom.

27. Z poistky č. 6 602 846 721 pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vyplýva, že vozidlo BMW 730D s EČV: F. bolo počnúc 15.5.2019 poistené u žalovanej v 2. rade.

28. V trestnom konaní vedenom OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Nitra ČVS: ORP-1531/1-VYS-NR-2021 bol znalcom Ing. Josefom Veverkom, znalcom v odbore Doprava cestná vypracovaný znalecký posudok č. 27/2021 vo veci analýzy dopravnej nehody zo dňa 30.10.2020, ku ktorej došlo v obci Vráble – Dyčka, v obci na ceste III. triedy č. I65, v km 2.6, kde došlo k nárazu osobného motorového vozidla BMW EČ F. riadeného žalovaným v 1. rade do pred ním jazdiaceho cyklistu P. B..
Zo znaleckého posudku vyplýva záver, že vozidlo zn. BMW jazdilo rýchlosťou 91 až 101 km/h. /96 km/h. +- 5 %/ v obci s maximálne dovolenou rýchlosťou jazdy 50 km/h. Cyklista veku 41 rokov jazdil na bicykli s možnosťou zmeny prevodových pomerov rýchlosťou 1 až 13 km/h. /12 km/h. +-5%/. Pri pôvodnej rýchlosti jazdy 91 až 101 km/h. /96 km/h. +- 5 %/ a polohe vozidla v strede pravého jazdného pruhu pozdĺžne v úrovni prvej zameranej stopy došlo k čelnému nárazu vozidla pravou prednou časťou do zadného kolesa bicykla.
K možnosti zabráneniu vzniku nehodového deja vodičom vozidla zn. BMW znalec uviedol, že vodič vozidla nemal možnosť vzniku nehodového deja zabrániť skoršou reakciou. Pri rýchlosti jazdy 36 až 40 km/h. /38 km/h. +- 5 %/ a konaní vodiča tak, že by zareagoval na cyklistu za daných podmienok, zameranej vzdialenosti dohľadu 12.2 m v priemernom reakčnom čase 1.0 brzdením by vozidlo spomalilo na rýchlosť jazdy cyklistu /12 km/h. +- 5 %/ pred nárazom do zadnej časti bicykla. Podľa znalca je otázkou právneho posúdenia, či vodič v obci s dovolenou rýchlosťou jazdy 50 km/h. mal jazdiť rýchlosťou 38 km/h. +- 5 %. Podľa vyjadrenia vodiča vozidla zn. BMW v protismere jazdilo vozidlo s rozsvietenými

diaľkovými svetlami. Keďže vybočením vľavo by mohlo dôjsť k ohrozeniu vodiča tohto vozidla, analýza možného manévru vyhnutia sa vozidla zn. BMW cyklistovi vľavo nebola riešená.
K možnosti zabráneniu vzniku nehodového deja cyklistom znalec uviedol, že cyklista vzniku nehodového deja mohol zabrániť iba osvetlením bicykla umiestneným na zadnej časti bicykla, čím by umožnil vodičovi vozidla vidieť ho na väčšiu vzdialenosť dohľadu, tým i skôr reagovať vyhýbaním sa, resp. brzdením. V danom priebehu nehodového deja technickou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo konanie cyklistu, ktorý sa pohyboval na vozovke za zníženej viditeľnosti bez aktívneho osvetlenia zadnej časti bicykla, čím neumožnil vodičovi vozidla zn. BMW skôr reagovať na jeho prítomnosť na vozovke a tým mu vytvoril prekážku z technického hľadiska náhlu. Znalec zároveň konštatoval, že v danom priebehu nehodového deja vodič vozidla zn. BMW nemal možnosť vzniku nehodového deja zabrániť ani pri maximálne dovolenej rýchlosti jazdy 50 km/h. Cyklista pohybujúci sa na vozovke za zníženej viditeľnosti bez aktívneho osvetlenia umiestneného na zadnej časti bicykla preto vytvoril vodičovi vozidla zn. BMW prekážku z technického hľadiska náhlu. K možnosti zabránenia nehodového deja cyklistom znalec v znaleckom posudku ďalej citoval ust. § 32 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z., v zmysle ktorého musia mať vozidlá počas jazdy rozsvietené stretávacie svetlomety alebo im na roveň postavené osvetlenie, to neplatí pre nemotorové vozidlo, ktoré musí mať rozsvietené svietidlá počas zníženej viditeľnosti. Samotný bicykel musí byť podľa aktuálnej vyhlášky MDV SR č. 134/2018 Z. z. v platnom znení (§ 30) počas jazdy za zníženej viditeľnosti vybavený ako reflexnými prvkami, tak aj osvetlením vpredu a vzadu. To platí v obci aj mimo nej a zákon uvádza aj takú drobnosť, ako je zdroj elektrickej energie napájajúci svetlá. Ten musí vydržať aspoň jeden a pol hodiny. Cyklista preto vzniku nehodového deja mohol zabrániť iba osvetlením bicykla umiestneným na zadnej časti bicykla, čím by umožnil vodičovi vozidla vidieť ho na väčšiu vzdialenosť dohľadu, tým i skôr reagovať vyhýbaním sa, resp. brzdením.

29. V predmetnom trestnom konaní bol splnomocneným zástupcom poškodených predložený znalecký posudok č. 27/2021 vypracovaný znalcom Ing. Kamil Lacko – BARTOŠ. Zo záveru tohto posudku vyplýva, že v technike jazdy vodiča G. boli nesprávne prvky, ktoré spočívali v tom, že v úseku pred miestom dopravnej nehody jazdil rýchlosťou vyššou (91 až 105 km/h) ako povolenou (50 km/h), neprispôsobil rýchlosť jazdy vzdialenosti, na ktorú mal rozhľad (v posledných cca 26 m pred miestom kolízie bola značne obmedzená v dôsledku oslnenia diaľkovými svetlami vozidla jazdiaceho v protismere) a primerane sa nevenoval sledovaniu dopravnej situácie pred vozidlom pred kolíziou. Správny prvok jeho jazdy spočíval v tom, že s vozidlom jazdil pri pravom okraji cesty. V technike jazdy cyklistu B. boli správne prvky a to, že bicykel mal vybavený reflexnými prvkami (v súlade s právnymi ustanoveniami mal mať reflexné prvky na sebe, ale aj tie na bicykli spĺňali rovnaký účel), jazdil pri pravom okraji cesty. Nesprávny prvok spočíval v tom, že jazdil v ťažkom stupni opitosti.
Vodič G. mal možnosť nehode zabrániť, ak by v mieste reakcie jazdil rýchlosťou do 50 km/h a po psychickej reakcii by brzdil, ak by začal psychicky reagovať na pohyb cyklistu B. prechádzajúceho osvetlenou oblasťou cesty vo vzdialenosti cca 49,8 m (v okamihu, kedy cyklista vychádzal z osvetlenej oblasti), následne po psychickej a svalovej reakcii by začal brzdiť brzdným spomalením (3bp = 1,50 m.s2, čo predstavuje cca 29 % max. brzdného spomalenia), znížil by rýchlosť svojho vozidla na rýchlosť cyklistu (s odstupom cca 11,3 m) – priestorové a časové zabránenie. Ak by v mieste reakcie jazdil rýchlosťou do 90 km/h a po psychickej reakcii by intenzívne brzdil – ak by začal psychicky reagovať na pohyb cyklistu B. prechádzajúceho osvetlenou oblasťou cesty vo vzdialenosti cca 65 m (v okamihu, kedy cyklista vchádzal do osvetlenej oblasti), následne po psychickej a svalovej reakcii by začal intenzívne brzdiť (aep = 5,20 m.s2), znížil by rýchlosť svojho vozidla na rýchlosť cyklistu (s odstupom cca 5,3 m). Q. B. jazdil v rovnakom smere jazdy ako vozidlo BMW 730D, pričom cyklista B. jazdil vpredu, preto je možné ustáliť, že cyklista B. na pohyb vozidla BMW 73OD nemal dôvod reagovať a teda ani nemal možnosť kolízii zabrániť.
S prihliadnutím k výsledkom analýzy nehodového deja a ďalším skutočnostiam znalci ustálili technickú príčinu predmetnej dopravnej nehody, ktorá spočívala v tom, že vodič G. v rozpore s technickým výkladom pravidiel cestnej premávky jazdil rýchlosťou vyššou (91 až 105 km/h), ako povolenou (50 km/h), neprispôsobil rýchlosť jazdy vzdialenosti, na ktorú mal rozhľad (v posledných cca 26 m pred miestom kolízie bola značne obmedzená v dôsledku oslnenia diaľkovými svetlami vozidla jazdiaceho v protismere) – vzdialenosť rozhľadu mu končila v oblasti miesta konca osvetlenia cesty pouličným osvetlením (cca 3,2 m za ZBM), primerane sa nevenoval sledovaniu dopravnej situácie pred vozidlom pred kolíziou. Ak by ju sledoval, mal by možnosť rozpoznať odraz svetla z reflexných prvkov umiestnených na bicykli.

Q. B. jazdil na bicykli v ťažkom stupni opilstva, čo ale v predmetnom prípade nemalo rozhodujúci, resp. žiadny vplyv na vznik a priebeh nehodového deja, keďže jazdil pri pravom okraji cesty a rovnobežne s pozdĺžnou osou cesty.
Pri jazde povolenou rýchlosťou by mal možnosť vodič G. cyklistu rozpoznať včas (minimálne reflexné prvky na bicykli – pedále a reflexný pás na sedadle) a mal by možnosť reagovať podstatne skôr, cca 4,43 s pred kolíziou, v tom čase by sa nachádzal vo vzdialenosti 44,4 m pred miestom kolízie a za cyklistom B. by bol vo vzdialenosti 24,5 m.

30. Vzhľadom na rozpory v znaleckých posudkoch bol vo veci predmetnej dopravnej nehody v trestnom konaní vypracovaný znalecký posudok č. 2/2023 Ústavom súdneho inžinierstva v Žiline, z ktorého záverov vyplýva, že obaja účastníci dopravnej nehody sa pohybovali nesprávnou technikou jazdy. Bicyklista jazdil na bicykli, ktorý nebol vybavený odrazovými sklami a aktívnym osvetlením vzadu. V dôsledku uvedeného dochádzalo k vzniku kolíznej situácie. Vodič vozidla BMW jazdil rýchlosťou výrazne vyššou (cca 100 km/h), ako bola rýchlosť pre daný úsek maximálne dovolená (50 km/h). Vodič by dopravnej nehode zabránil iba v prípade, ak by jazdil rýchlosťou do cca 33 km/h. Pri jazde touto rýchlosťou a včasnou reakciou vodiča vozidla BMW by došlo k vyrovnaniu rýchlostí vozidla BMW a bicyklistu ešte pred zrážkou a k zrážke medzi oboma účastníkmi by v takomto prípade nedošlo. Jazdu rýchlosťou do 30 km/h možno považovať za primeranú takým okolnostiam, ak má vodič predpokladať prípadného tmavooblečeného chodca pohybujúceho sa pri okraji vozovky. Uvedený pohyb chodca je v rozpore s pravidlami cestnej premávky, pretože chodec by sa mal za zníženej viditeľnosti pohybovať iba s reflexnými prvkami. Výskyt chodca bez reflexných prvkov však nie je ojedinelou, resp. málo často sa vyskytujúcou okolnosťou. Jazdu rýchlosťou 50 km/h možno považovať za primeranú takým okolnostiam, ak vodič nemusí predpokladať prípadného tmavooblečeného chodca pohybujúceho sa pri okraji vozovky a môže sa spoľahnúť, že ostatní účastníci cestnej premávky sa budú po vozovke pohybovať iba správnou technikou jazdy, resp. správnym spôsobom. V prípade, ak rýchlosť pre dané okolnosti primeraná bola cca 30 km/h (teda ak vodič má v danom úseku predvídať prípadných chodcov bez reflexných prvkov), potom technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody bola súčinnosť nesprávnej techniky jazdy bicyklistu (skutočnosť, že bicykel nebol vybavený odrazovými sklami a aktívnym osvetlením vzadu) a nesprávnej techniky jazdy vodiča vozidla BMW (rýchlosť jazdy výrazne vyššia ako bola rýchlosť pre dané okolnosti primeraná). Za uvedených podmienok bola nesprávna technika jazdy bicyklistu tým prvkom nehodového deja, v dôsledku ktorého došlo k vzniku kolíznej situácie a nesprávna technika jazdy vodiča vozidla BMW bola tým prvkom nehodového deja, v dôsledku ktorého si vodič znemožnil dopravnej nehode zabrániť. V prípade, ak rýchlosť pre dané okolnosti primeraná bola 50 km/h (teda ak vodič v danom úseku nemusí predvídať prípadných chodcov bez reflexných prvkov), potom technickou príčinou predmetnej dopravnej nehody nesprávna technika jazdy bicyklistu (skutočnosť, že bicykel nebol vybavený odrazovými sklami a aktívnym osvetlením vzadu). Vodič vozidla BMW za daných podmienok dopravnej nehode zabrániť nemohol a to ani v prípade jeho správnej techniky jazdy (jazdou rýchlosťou do 50 km/h). V takomto prípade nesprávna technika jazdy vodiča vozidla BMW síce nemala za následok samotnú dopravnú nehodu, teda nie je príčinná súvislosť medzi nesprávnou technikou jazdy vodiča a vznikom dopravnej nehody, avšak nesprávna technika jazdy vodiča vozidla BMW je v príčinnej súvislosti s možnými následkami nehodového deja. Počas nehodového deja došlo v dôsledku nesprávnej techniky jazdy vodiča k nárazu vozidla BMW jazdiaceho rýchlosťou cca 100 km/h do bicyklistu jazdiaceho cca 15 km/h. Rozdiel rýchlostí bol teda cca 85 km/h. Pri jazde rýchlosťou 50 km/h by síce vodič vozidla BMW dopravnej nehode nezabránil, avšak došlo by vzniku iných podmienok pri zrážke. K nárazu vozidla do tohto bicyklistu by došlo rýchlosťou 35 km/h, čo je podľa znalcov významný pokles. Kým pri jazde vozidla BMW rýchlosťou 100 km/h je pravdepodobnosť vzniku závažných poranení bicyklistu extrémne vysoká a blíži sa k 100%, tak pri jazde rýchlosťou 50 km/h je pravdepodobnosť vzniku závažných poranení bicyklistu pomerne nízka, pretože rozdiel medzi rýchlosťou vozidla a bicykla je 35 km/h.
V závere tohto znaleckého posudku znalci porovnali znalecké posudky Ing. Josefa Veverku a Ing. Kamila Lacka Bartoša. Uviedli, že znalec Ing. Kamil Lacko Bartoš v posudku predpokladá, že bicyklista bol z vozidla viditeľný na vzdialenosť 65 m, čo je v rozpore s údajmi, ktoré boli namerané v rámci vyšetrovacieho pokusu. Znalec R. C. J. S. tak dospel k nesprávnym záverom z hľadiska zabránenia dopravnej nehode zo strany vodiča. Znalec R. D. sa nezaoberal problematikou vzájomného pohybu vozidla BMW a neznámeho protiidúceho vozidla, z ktorého vyplýva minimálny časový interval, počas ktorého bol (vodič vozidla BMW) ovplyvnený protiidúcimi svetlami neznámeho vozidla. So závermi znaleckého posudku Ing. Josefa Veverku z hľadiska technickej príčiny predmetnej dopravnej nehody sa možno stotožniť v prípade, že v danom úseku a za daných okolností vodič vozidla BMW nemusí

predpokladať výskyt prípadných chodcov bez reflexných prvkov a tejto skutočnosti nemusí prispôsobiť svoju techniku jazdy.

31. Podľa Znaleckého posudku MUDr. Rastislava Rozborila č. 009/2020 a MUDr. Evy Nevickej PhD. č. 011/2020 vypracovaného rovnako v trestnom konaní vedenom OR PZ, Okresný dopravný inšpektorát Nitra pod ČVS: ORP-1531/1-VYS-NR-2021 bol bezprostrednou príčinou smrti nebohého P. B. úrazovo-krvácavý šok pri združenom poranení viacerých orgánov – polytraume (t. j. združenom poranení viacerých orgánových systémov – hlavy, hrudníka a končatín), ktoré menovaný utrpel ako cyklista pri dopravnej nehode – zrážke s osobným motorovým vozidlom. Chemickým vyšetrením vzorky krvi a moču odobratých pri pitve P. B. na vyšetrenie koncentrácie alkoholu metódou plynovej chromatografie bolo zistené v krvi 2,94 g/kg a v moči 4,09 g/kg (promile) alkoholu, čo svedčí o tom, že P. B. v čase svojej smrti, resp. v čase predmetnej dopravnej nehody bol pod vplyvom alkoholu v stave ťažkého stupňa opitosti. Poukazujúc na schematické rozdelenie stupňov alkoholickej opitosti znalci uviedli, že koncentrácia alkoholu v krvi 2,94 promile sa považuje za ťažký stupeň opitosti. Pri takomto stupni alkoholického ovplyvnenia už bývajú rozvinuté príznaky opitosti tak v psychickej ako aj v senzorickej a motorickej sfére. U ovplyvnenej osoby sa prejavuje pocit bezstarostnosti, uvoľnenosti, podceňovania vonkajšieho nebezpečenstva, bývajú poruchy koordinácie pohybu so spomalením telesných výkonov na mozgové podnety s predĺženou reakčnou dobou, s relevantným oneskorením reflexov na vonkajšie podnety a s nesprávnymi reakciami na eventuálne hroziace nebezpečenstvo. V tomto znaleckom posudku je uvedený popis mŕtvoly muža prineseného k pitve. Išlo o mŕtvolu muža veku 41 rokov, výšky 171 cm a hmotnosti 64 kg, kostry strednej, výživy primeranej, svalstva dobre vyvinutého. Vyplýva z neho, že bola oblečená v rifľových nohaviciach čiernej farby, v zimnej bunde s maskáčovým vzorom sivej farby, v mikine tmavomodrej farby, v tričku zelenej farby s nápisom, v boxerkách oranžovej farby, v ponožkách sivej farby, na pravej nohe v poltopánke čiernej farby. Pri prehliadne dutiny brušnej, konkrétne žalúdka bol zaznamenaný výrazný zápach po alkohole.

32. Žalovaný v 1. rade v trestnom konaní k svojej osobe uviedol, že má základné školské vzdelanie a je zamestnaný ako šofér (traktorista, kombajnista) s čistým mesačným príjmom 1 000 – 1 200 eur. K majetkovým pomerom žalovaný v 1. rade iné neuviedol.

33. Zistený skutkový stav súd právne posúdil podľa nasledovných ustanovení:

34. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

35. Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

36. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

37. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

38. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

39. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

40. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

41. Podľa § 104 Občianskeho zákonníka pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.

42. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na náhradu škody premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

43. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa právo na náhradu škody najneskoršie premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

44. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

45. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

46. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka ak bola škoda spôsobená zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

47. Podľa § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

48. Podľa § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z.) náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu sa uhrádzajú do výšky 663,88 eura.

49. Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad.

50. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke vodič smie v obci jazdiť rýchlosťou najviac 50 km.h-1.

51. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke vozidlo musí mať okrem prípadu uvedeného v § 34 ods. 4 počas jazdy rozsvietené stretávacie svetlomety alebo im na roveň postavené osvetlenie; to neplatí pre nemotorové vozidlo, ktoré musí mať rozsvietené svietidlá počas zníženej viditeľnosti. Za nezníženej viditeľnosti môžu byť na vozidle namiesto stretávacích svetlometov rozsvietené denné prevádzkové svietidlá, ak je nimi vozidlo vybavené.

52. Podľa § 30 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 134/2018 Z. z. Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevádzke vozidiel v cestnej premávke (ďalej len vyhláška č. 134/2018 Z. z.) bicykel musí byť vybavený na prevádzku v cestnej premávke zadným odrazovým sklom červenej farby, pričom toto odrazové sklo môže byť kombinované so zadným svietidlom s červeným svetlom alebo nahradenými odrazovými materiálmi podobných vlastností, odrazové sklo musí byť pevne umiestnené v pozdĺžnej strednej rovine bicykla alebo na ľavej strane čo najbližšie k tejto rovine alebo na chrbte cyklistu; zadné odrazové sklo môže byť nahradené odrazovými materiálmi umiestnenými na odeve alebo obuvi cyklistu.

53. Podľa § 55 ods. 9 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke cyklista mladší ako 15 rokov je povinný počas jazdy na bicykli chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou; táto povinnosť sa vzťahuje aj na prepravované osoby podľa odseku 3 písm. a) a c).

54. Podľa § 30 ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 134/2018 Z. z. bicykel počas jazdy za zníženej viditeľnosti musí byť vybavený týmito zariadeniami na svetelnú signalizáciu a osvetlenie: svietidlom svietiacim dozadu červeným svetlom, pričom podmienky na umiestnenie tohto svietidla sú zhodné s podmienkami na

umiestnenie a upevnenie zadného odrazového skla podľa odseku 1 písm. d); zadné svietidlo s červeným svetlom môže byť kombinované so zadným odrazovým sklom červenej farby podľa odseku 1 písm. d) a môže byť nahradené svietidlom s prerušovaným svetlom červenej farby so zhodnými fotometrickými vlastnosťami.

55. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej lex corona) lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávnych vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú.

56. Podľa § 2 ods. 1 lex corona ustanovenie § 1 písm. a) cit. zákona platí rovnako aj pre lehoty ustanovené zákonom alebo určené súdom na vykonanie procesného úkonu v konaní pred súdom účastníkmi konania a stranami v konaní; v trestnom konaní to platí len o lehote na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu.

57. Podľa § 8 písm. a) lex corona lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávnych vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú.

58. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

59. Vzhľadom k tomu, že žalovaní v konaní vzniesli námietky premlčania, súd sa v prvom rade zaoberal dôvodnosťou týchto námietok. Premlčanie súd posudzoval jednak vo vzťahu k nároku žalobkyne v 1. rade na náhradu majetkovej škody uplatneného voči žalovanému v 1. rade, ako aj vo vzťahu k nárokom žalobcov v 1., 2. a 3. rade na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade. Námietky premlčania tak súd vyhodnocoval osobitne vo vzťahu k jednotlivým žalovaným, tiež osobitne vo vzťahu k jednotlivým nárokom žalobcov.

60. V petite I. žaloby sa žalobkyňa v 1. rade domáhala voči žalovanému v 1. rade priznania náhrady škody vyčíslenej na sumu vo výške 663,88 eur titulom nákladov na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu P. B.. Jedným z predpokladov pre priznanie tohto nároku je preukázanie existencie majetkovej škody na strane žalobkyne v 1. rade, ktorá spočíva v zmenšení jej majetku o sumu, ktorá má predstavovať majetkovú škodu. Z príjmových pokladničných dokladov predložených žalobcami bolo preukázané, že žalobkyňa v 1. rade zaplatila firme I. M. – BAHAMA, IČO: 43 081 134 dňa 9.7.2021 zálohu vo výške 270 eur a dňa 22.11.2021 ďalšiu sumu vo výške 2 460 eur ako doplatok za 1-hrob. Žalobkyňa v 1. rade si voči žalovanému v 1. rade s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. uplatnila nárok na zaplatenie sumy vo výške 663,88 eur, čo je nižšia suma, ako z predmetných príjmových pokladničných dokladov vyplýva. Tento nárok si žalobkyňa v 1. rade voči žalovanému v 1. rade nemohla uplatniť skôr ako jej táto škoda vznikla, teda skôr ako uvedenú sumu dňa 22.11.2021 zaplatila. Pri premlčaní práva na náhradu škody Občiansky zákonník ustanovuje tzv. kombinovanú premlčaciu dobu, a to kratšiu subjektívnu (dvojročnú) a dlhšiu objektívnu (trojročnú). Ich začiatok je upravený odlišne, tieto premlčacie doby začínajú plynúť, plynú a končia nezávisle od seba, pričom platí, že žaloba je podaná včas, ak sú zachované obe lehoty. Pri práve na náhradu škody je začiatok subjektívnej premlčacej doby daný momentom, kedy sa poškodený dozvedel o zodpovednom subjekte a o tom, že mu vznikla majetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyjadriť v peniazoch, pričom pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, nielen predpokladaná vedomosť poškodeného. Pre plynutie objektívnej premlčacej doby je rozhodujúce, kedy ku vzniku škody na strane poškodeného subjektu došlo. V súdenej veci objektívna ako aj subjektívna premlčacia doba začali plynúť dňa 23.11.2021, t. j. dňom nasledujúcim po dni, kedy žalobkyňa v 1. rade náklady na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu vynaložila. Subjektívna premlčacia doba by v prípade jej nepretržitého plynutia uplynula dňa 23.11.2023. Pretože žalobkyňa v 1. rade si nárok na

zaplatenie majetkovej škody uplatnila aj v trestnom konaní, a to dňa 5.4.2023, uvedeným dňom došlo k prerušeniu plynutia premlčacej doby s poukazom na ustanovenie § 112 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba neplynula až do právoplatného skončenia trestného konania, t. j. do 21.10.2023, kedy nadobudol právoplatnosť trestný rozkaz Okresného súdu Nitra č. k. 5T/56/2023-425, teda celkovo 200 dní (apríl 2023 – 26 dní, máj 2023 – 31 dní, jún 2023 – 30 dní, júl 2023 – 31 dní, august 2023 – 31 dní, september 2023 – 30 dní, október 2023 – 21 dní). Subjektívna premlčacia lehota, ktorá by bez jej prerušenia uplynula dňa 23.11.2023, sa tak predĺžila do 11.6.2024. Pretože žaloba v tomto spore bola súdu doručená dňa 14.3.2024, je nutné konštatovať, že žalobkyňa v 1. rade si nárok na náhradu majektovej škody uplatnila včas.

61. V podanej žalobe sa žalobcovia v 1., 2. a 3. rade ďalej domáhali priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej smrťou ich rodinného príslušníka (brata, syna). Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2011 z 27.11.2012, ktoré bolo publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí pod R 58/2014, ale aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo 17.2.2011, sp. zn. 1Cdo/100/2009, sp. zn. 8Cdo/24/2017 zo dňa 29.11.2019 a sp. zn. 8Cdo/119/2017, ako aj uznesenie Ústavného súdu SR z 23.9.2013, sp. zn. IV. ÚS 542/2013-18, ktoré vychádzajú z rovnakých právnych záverov. V súdenej veci je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci deň, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. K zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo smrťou P. B. dňa 30.10.2020.

62. Vo vzťahu k žalovanému v 1. rade začala plynúť premlčacia doba pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy dňom nasledujúcim po smrti P. B., t. j. dňa 31.10.2020. Počas jej plynutia došlo dvakrát k prerušeniu jej plynutia, a to s poukazom na lex corona ako aj z dôvodu uplatnenia nároku žalobcov v trestnom konaní. Lex corona vymedzuje dve obdobia, počas ktorých neplynuli (spočívali) lehoty na uplatnenie alebo bránenie práva, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo zániku práva. V zmysle ust. § 1 písm. a) tohto zákona išlo o obdobie od 27.3.2020 do 30.4.2020 a podľa § 8 písm. a) tohto zákona o obdobie od 19.1.2021 do 28.2.2021. Na prejednávanú vec je aplikovateľné druhé z uvedených období. Premlčacia doba neplynula od 19.1.2021 do 28.2.2021, t. j. 41 dní. Právny názor o nutnosti pripočítať k základnej trojročnej premlčacej lehote 76 dní (v súdenej veci 41 dní) vychádza aj z judikatúry súdov (napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 550/2020 zo dňa 28.10.2020, IV. ÚS 289/2021 zo dňa17.8.2021, sp. zn. III. ÚS 618/2021 zo dňa 12.11.2021, rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/226/2020 zo dňa 25.11.2021 a ďalšie). V poukazovaných rozhodnutiach sa súdy vysporiadali s posudzovaním otázky spočívania lehôt dospejúc k záveru o potrebe ochrany základných práv počas mimoriadnej situácie, akým bola pandémia ochorenia Covid 19. Keďže žalobcovia si svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili aj v trestnom konaní, plynutie premlčacej doby sa predĺžilo o ďalších 200 dní, čo súd uviedol v tomto odôvodnení vyššie. Na uplatnenie svojho nároku tak mali žalobcovia od 31.10.2020 lehotu 3 rokov a 241 dní. Posledným dňom na podanie žaloby bol deň 28. jún 2024. Pretože žalobcovia doručili súdu žalobu dňa 14.3.2024, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy proti žalovanému v 1. rade si uplatnili včas.

63. Vo vzťahu k žalovanej v 2. rade súd s poukazom na ustanovenie § 104 Občianskeho zákonníka ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 zo dňa 31.3.2022 publikované v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho súdu SR pod R 3/2022 uvádza, že ak nastala poistná udalosť, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťovateľa plniť, je začiatok plynutia premlčacej doby ešte posunutý. Najvyšší súd SR v predmetnom uznesení uviedol: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Premlčacia doba na jeho uplatnenie začína plynúť rok po poistnej udalosti (§ 104 Občianskeho zákonníka)“. Premlčacia doba tak začala plynúť dňa 31.10.2021 a uplynula dňa 31.10.2024. Žaloba doručená súdu dňa 14.3.2024 tak bola podaná včas aj voči žalovanej v 2. rade, a to bez ohľadu na uplatnenie nároku žalobcov v trestnom konaní, ktoré je vo vzťahu k plynutiu premlčacej doby voči žalovanej v 2. rade irelevantné (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/102/2017 zo dňa 23.4.2020).

64. Vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v 2. rade súd poukazuje na ustálenou judikatúrou viackrát spomínané rozhodnutie Európskeho súdneho dvora v rozsudku C-22/2012 vo veci C. T. proti E. B., S. T., kde bolo konštatované, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Po tomto rozsudku súdneho dvora by nemali byť pochybnosti o tom, že ak vnútroštátne právo priznáva právo na náhradu nemajetkovej ujmy pri usmrtení osoby prevádzkou motorového vozidla, štát musí zabezpečiť právnu úpravu o poistnom krytí takejto ujmy. V slovenskom právnom poriadku ide predovšetkým o ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. Pri aplikácii všetkých výkladových metód a nielen jednej izolovane je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovní z povinného zmluvného poistenia nahradiť aj nemajetkovú škodu na zdraví. Z hľadiska gramatického výkladu je potrebné uviesť, že ustanovenie § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách – zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví, napr. bolestné, stratu na zárobku, vecnú škodu a pod. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej, ako aj nemajetkovej. Zákonodarca nevylúčil pri škode na zdraví napríklad nemajetkové bolestné, či sťaženie spoločenské uplatnenia a niet pochybnosti, že sú poistne kryté. Niet dôvodu na odlišný názor ani pri nemajetkovej škode na zdraví s následkom smrti, ktorá dopadla najmä na pozostalé blízke osoby. Z hľadiska výkladu zákonodarcu popri vyššie uvedených dôvodoch je treba brať zreteľ na to, že zákonodarca v transpozičnej doložke výslovne spomína dotknuté smernice a sotva by sa dalo uveriť tomu, že by v rozpore s požiadavkou smerníc nezahrnul pod poistné krytie niektorú zložku škody (ujmy) a tým sa rozhodol hradiť škodu z dôvodu transpozičného deficitu fakticky namiesto poisťovni, ktoré inkasujú poistné. Vylúčenie niektorej zložky náhrady škody nespomína ani dôvodová správa, ktorá k § 4 uvádza: „Rozsah poistenia zodpovednosti je v návrhu vymedzený s ohľadom na nároky vyplývajúce z tohto zákona, jednotlivé zložky náhrady škody a na územnú platnosť poistenia. Poistenie zodpovednosti sa u tuzemských motorových vozidiel bude vzťahovať na zodpovednosť za škodu spôsobenú na území Slovenskej republiky, ako aj na území štátov, s ktorými kancelária uzavrela dohodu o vyrovnávaní nárokov na náhradu.“ Z hľadiska systematického výkladu síce môže byť výhrada, že náhrada citovej škody po zásahu do života a súkromia osoby je oproti náhrade škody v inej časti Občianskeho zákonníka (,,ochrana osobnosti“ prvá časť, ,,zodpovednosť za škodu“ šiesta časť), no fakt je ten, že unijné právo nerieši škodovú zložku, ale poistné krytie a zákonodarca evidentne sústredil pri zásahu do súkromia nemajetkovú ujmu v spoločnej časti zákona, a to bez ohľadu na okolnosti prípadov, za akých k nemajetkovej škode došlo. Išlo by o duplicitné ustanovenie, ak by sa aj v iných častiach zákona podľa rozmanitosti spoločenských vzťahov opakovalo právo na nemajetkovú škodu. Teleologický výklad podporuje zmysel a cieľ celého poistenia rizikových vzťahov spojených s prevádzkou motorových vozidiel. Niet najmenšieho dôvodu presúvať bremeno, ktoré majú znášať pri najrizikovejších spoločenských vzťahov poisťovne, na plecia častokrát nesolventných osôb a tým vystavovať ekonomickému tlaku a právnej neistote poistené osoby a pri nevymožení aj dotknuté obete. Z hľadiska eurokonformného výkladu súd opakovane poukazuje na už spomínaný rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 24.10.2013 vo veci Haasová. Na tomto mieste je ešte potrebné poukázať na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa – poisťovne ako zjavne neopodstatnená. V tomto rozhodnutí Ústavného súdu SR je konštatované, že rozsudok Súdneho dvora vo veci C-22/12 (Haasová) je potrebné vykladať v tom zmysle, že pojem škoda použitý v zákone o povinnom zmluvnom poistení, je potrebné vykladať extenzívne, pričom tento záver sa nepovažuje za arbitrárny ani inak ústavne neudržateľný. Interpretačná snaha sťažovateľa v relácii k záverečnej časti právnej veci rozsudku Súdneho dvora vo veci C-22/12, v ktorej sa odkazuje na vnútroštátnu právnu úpravu, je podľa názoru Ústavného súdu SR účelová a márna. Súdny dvor v bode 58. odôvodnenia svojho rozsudku konštatuje, že české (i slovenské) vnútroštátne hmotné právo o zodpovednosti za škodu sa vzťahuje aj na náhradu nemajetkovej ujmy a to z ohľadom na skutočnosť, že zodpovednosť za nemajetkovú ujmu vznikla na základe dopravnej nehody a má občiansko-právnu povahu. Súd prvej inštancie vníma, že Ústavný súd SR nie je súdom všeobecným, avšak vzhľadom na nie úplnú jednotnosť v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov je bezpochyby jeho právny názor možné akceptovať ako rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v zmysle čl. 4 ods. 2 CSP. V prejednávanej veci je nesporným, že vozidlo, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovanej v 2. rade, pričom táto otázka nebola v konaní vôbec sporná a práve z tohto poistného vzťahu plynie pasívna vecná legitimácia žalovanej v 2. rade. Pasívna vecná legitimácia poisťovne v sporoch na porovnateľnom skutkovom základe je daná aj

s poukazom na ďalšie rozhodnutia súdov (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/252/2021 zo dňa 31.3.202, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 MCdo/1/2016 zo dňa 31.7.2017 – Zbierka rozhodnutí Najvyššieho súdu R 61/2018, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 zo dňa 11.10.2016 a mnohé ďalšie).

65. V konaní bolo preukázané, že dňa 30.10.2020 došlo k dopravnej nehode, následkom ktorej bola smrť syna žalobkyne v 1. rade a súrodenca žalovaných v 2. a 3. rade P. B.. Vo vzťahu k námietke žalovanej v 2. rade, že v trestnom rozkaze je nesprávne uvedené, že usmrtený bol D. a nie P. B., súd uvádza, že túto námietku považoval za nedôvodnú. Z vykonaného dokazovania bolo totiž jednoznačne preukázané, že v trestnom rozkaze je chyba v písaní, usmrtený nebol nikto iný ako P. B., blízka osoba žalobcov. V súvislosti s dopravnou nehodou bol žalovaný v 1. rade uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Žalovaný v 1. rade je tak pasívne vecne legitimovaný ako škodca, teda osoba, ktorá dopravnú nehodu spôsobila, čo mal súd vzhľadom na výsledok trestného konania nesporne preukázané. Ako už súd uviedol vyššie, žalovaná v 2. rade je pasívne vecne legitimovaná ako poisťovňa, v ktorej bolo v čase dopravnej nehody poistené motorové vozidlo, v súvislosti s prevádzkou ktorého bola smrť P. B. spôsobená.

66. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5Cdo/265/2009 uviedol, že „ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou“. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tomto rozhodnutí ďalej konštatoval, že „zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti“. S poukazom na tieto skutočnosti súd konštatuje, že právny základ nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom v ich osobnostných sférach vznikla v dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1. rade, ktorý spôsobil smrť im blízkej osoby, je daný. Súd sa v tomto konaní ďalej zaoberal výškou náhrady za nemajetkovú ujmu, ktorú žalobcovia v dôsledku straty ich rodinného príslušníka utrpeli.

67. Pri posudzovaní predmetnej veci súd vychádzal z nepochybnej skutočnosti, že už samotná strata blízkeho človeka znamená pre pozostalých, a to hlavne najbližšiu rodinu, značnú ujmu. V zmysle ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka ide zásah do práva na ochranu osobnosti, pričom v tomto prípade, tak ako vo väčšine takýchto prípadov, nie je dostatočné morálne zadosťučinenie (napr. vo forme ospravedlnenia sa žalobcom, resp. odsúdenia vodiča v trestnom konaní) a je na mieste poskytnutie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je určovaná základnými zákonnými kritériami, ktorými sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo (§ 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Nebolo sporné, že žalovaný v 1. rade preukázateľne ako vodič motorového vozidla zavinil dňa 30.10.2020 dopravnú nehodu a tým spôsobil smrť P. B., syna žalobkyne v 1. rade, súrodenca žalovaných v 2. a 3. rade. Žalovaný v 1. rade týmto svojim konaním zasiahol do osobnostných práv žalobcov, a to do ich práva na rodinný a súkromný život a spôsobil im citovú ujmu. Z výsluchu žalobcov a svedkov E. B. a K. B. je nepochybné, že intenzita vzťahu žalobcov v pozitívnom slova zmysle s nebohým poškodeným bola silná, ako je to v podstate bežné v riadne fungujúcich rodinách. Z vyjadrení všetkých žalobcov a v konaní vypočutých svedkov jednoznačne vyplynulo, že smrť ich blízkej osoby bola neočakávaná a nedá sa žiadnym spôsobom reparovať a už to podľa názoru súdu jednoznačne preukazuje, že žalobcom vznikla značná ujma. Z vykonaného dokazovania ďalej nepochybne vyplynulo, že vzťahy v rodine B. boli veľmi dobré, členovia rodiny spolu vychádzali, pravidelne, takmer dennodenne sa stretávali a trávili spolu čas. Neb. P. B. bol oporou svojej matke i súrodencom. Z výsluchu žalobkyne v 3. rade bolo preukázané, že sa so smrťou brata vyrovnáva ťažko. Aj napriek značnému časovému odstupu od dopravnej nehody žalobkyňa v 3. rade nad smrťou brata stále plače, spomína na neho. Uvedené potvrdil aj svedok K. B.. Strata brata zasiahla aj žalobcu v 2. rade, ktorý sa s touto skutočnosťou tiež nevedel ľahko vyrovnať, začal vo zvýšenej miere konzumovať alkohol a táto okolnosť ovplyvnila aj jeho vzťah k vlastnej manželke.

V neposlednom rade mala smrť žalobcu dopad aj na žalobkyňu v 1. rade, ktorá stratila jedno zo svojich troch detí. Žalobkyňa v 1. rade na pojednávaní len veľmi stručne popísala svoje prežívanie vzhľadom k strate svojho syna. Z jej výsluchu je však zrejmé, že aj ona túto stratu prežíva ťažko, od nehody nemôže spávať, v noci sa zobúdza. Aj ona nad jeho smrťou plače, čo potvrdil svedok K. B. i svedkyňa E. B.. Žalobkyňa v 1. rade teraz nemá viac možnosť byť so svojim synom, požiadať ho pomoc, porozprávať sa s ním, tráviť s ním čas. Ani jeden zo žalobcov síce v súvislosti s vyrovnávaním sa so smrťou člena ich rodiny nevyhľadal odbornú lekársku pomoc, čo však neznamená, že táto okolnosť ich po psychickej stránke nezasiahla a s jeho smrťou sa vyrovnali. Práve naopak, z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že všetci žalobcovia doposiaľ pociťujú žiaľ a smútok a neb. P. B. im chýba. Žalobcovia v 1., 2. a 3. rade síce nežili v spoločnej domácnosti s neb. P. B., z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že sa veľmi často stretávali, žalobkyne v 1. a 3. rade dennodenne, žalobca v 2. rade sa s ním stretával minimálne raz týždenne, a to v sobotu u žalobkyne v 1. rade, kde sa schádzala celá rodina. Z uvedeného je zrejmý zásah žalovaného v 1. rade do osobnostných práv žalobcov, morálna satisfakcia ako na vyváženie a zmiernenie nepriaznivých následkov protiprávneho zásahu do osobnostných práv žalobcov je v tomto prípade nedostačujúca a je namieste poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch

68. Súd ďalej skúmal okolnosti, za ktorých k dopravnej nehode došlo, osobitne sa zaoberal mierou spoluzavinenia samotného poškodeného P. B. na vzniku škody. Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 25Cdo/657/2006 zdôraznil, že „v rozsahu, v akom sa sám poškodený podieľal na spôsobení škody, nie je daná zodpovednosť toho, kto za škodu zodpovedá. Chýba totiž jeden zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu, a to príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním škodcu.“ Občiansky zákonník tieto situácie rieši v ustanovení § 441, v ktorom výslovne pripúšťa, aby v prípade, že ku vzniku škody prispelo i konanie prípadne nekonanie samotného poškodeného v rozsahu, v akom bola škoda spôsobená poškodeným, povinnosť náhrady nezaťažovala škodcu ale samotného poškodeného. Uvedené ustanovenie predstavuje spravodlivú korekciu všeobecného pravidla, podľa ktorého za škodu zodpovedá ten, kto škodu spôsobil. Pri úvahe o pomernom rozdelení zodpovednosti za škodu medzi škodcu a poškodeného ide teda o určenie vzájomného vzťahu medzi konaním poškodeného a škodcu a o zváženie všetkých skutočností, ktoré ku vzniku škody prispeli. Posudzujú sa všetky príčiny, ktoré viedli ku vzniku škody a rovnako ako pri škodcovi aj pri poškodenom treba prihliadať len na také jeho konanie, ktoré bolo aspoň jednou z príčin škody. Konečná úvaha o tom, nakoľko sa na škode podieľal sám poškodený, a teda v akom rozsahu znáša škodu sám, závisí vždy od okolností konkrétneho prípadu po porovnaní všetkých príčin vzniku škody ako na strane škodcu, tak aj na strane poškodeného (uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1054/2007).

69. Z vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne preukázané, že hlavnou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy žalovaného v 1. rade, ktorého vozidlo narazilo do poškodeného P. B. jazdiaceho na bicykli. Všetky znalecké posudky vypracované počas trestného konania za technickú príčinu dopravnej nehody označili neprimeranú rýchlosť vozidla žalovaného v 1. rade jazdiaceho v rozpore s ustanovením § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (rýchlosť najmenej 90 km/h v obci s najvyššou povolenou rýchlosťou 50 km/h) a jazdiaceho aj v rozpore s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, keď vzhľadom k podmienkam, in concreto zníženej viditeľnosti z dôvodu tmy, dažďa a aj z dôvodu, že ho oslepovalo diaľkovými svetlami neznáme protiidúce vozidlo, rýchlosť jazdy týmto podmienkam neprispôsobil. Zavinenie žalovaného v 1. rade na vzniku dopravnej nehody aj vzhľadom na výsledok trestného konania nebola v konaní sporná. S poukazom na ust. § 441 Občianskeho zákonníka bolo potrebné zohľadniť, že ku škodlivému následku, teda smrti poškodeného P. B., prispelo aj konanie samotného poškodeného. Zavinenie poškodeného P. B. spočívalo predovšetkým v tom, že poškodený sa na vozovke pohyboval za zníženej viditeľnosti bez aktívneho osvetlenia zadnej časti bicykla, bol oblečený v tmavom oblečení bez reflexných prvkov a prilby. Jazda osoby staršej ako 15 rokov v obci na bicykli bez prilby síce nie je porušením právnych predpisov, je však všeobecne známe, že prekrytie hlady prilbou dokáže následky nárazu eliminovať. Túto skutočnosť však súd v danom prípad osobitne nezohľadňoval, keď vzhľadom na skutkové okolnosti, zohľadniac predovšetkým silu nárazu vozidla žalovaného v 1. rade pri vysokej rýchlosti do poškodeného P. B. by len samotná prilba škodlivý následok zrejme neodvrátila. Za podstatné súd považoval zohľadniť, že neb. P. B. sa v cestnej premávke pohyboval za zníženej viditeľnosti bez toho, aby tomu svoje oblečenie a dopravný prostriedok (bicykel) prispôsobil. Z vykonaného dokazovania, predovšetkým zo znaleckého posudku Ing. Josefa Veverku ako aj znaleckého posudku vypracovaného Ústavom súdneho inžinierstva ŽU v Žiline jednoznačne vyplynulo, že bicykel poškodeného P. B. nespĺňal právnymi predpismi stanovené podmienky pre jeho použitie na prevádzku v cestnej premávke, keď nebol dostatočne vybavený prvkami

slúžiacimi na jeho ľahšie zaregistrovanie inými účastníkmi cestnej premávky. Reflexnými prvkami nebol vybavený ani samotný poškodený P. B.. Z predložených znaleckých posudkov síce vyplynulo, že poškodený P. B. mal mať pod sedadlom umiestnený nejaký reflexný prvok, táto skutočnosť však nepochybne preukázaná nebola. Je nutné dodať, že aj v prípade preukázania tohto prvku, nešlo o vybavenie dostatočné v zmysle vyššie citovaných ustanovení platných právnych predpisov. Použitie osvetlenia, prípadne reflexných prvkov na oblečení prispieva k tomu, že osoba takto oblečená je lepšie spoznateľná, a je možné na jej prítomnosť reagovať skôr ako na osobu, ktorú nie je dobre vidno, zvlášť za zníženej viditeľnosti. V prípade, ak by sa poškodený P. B. pohyboval na bicykli vybavenom v zmysle vyššie citovaných právnych predpisov (§ 30 ods. 2 písm. b) vyhlášky č. 134/2018 Z. z.), bol by pre žalovaného v 1. rade jazdiaceho za ním skôr spoznateľný, čo by žalovanému v 1. rade umožnilo reagovať na jeho prítomnosť skôr. Poškodený P. B. a ani jeho bicykel však takýmto spôsobom vybavení neboli, čo je nutné pričítať na ťarchu samotného poškodeného. Jeho zavinenie na vzniku škody súd zohľadnil v rozsahu 25 %.

70. V konaní bola preukázaná aj tá skutočnosť, že poškodený P. B. bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, a to v stave ťažkého stupňa opitosti, keď mu bolo v krvi zistené 2,94 g/kg a v moči 4,09 g/kg (promile) alkoholu. Uvedená skutočnosť však nemala vplyv na samotný priebeh dopravnej nehody, k jej vzniku neprispela, súd ju preto z hľadiska zavinenia poškodeného nezohľadňoval.

71. Právny poriadok Slovenskej republiky nepozná, resp. doteraz nešpecifikoval druhy, či stupne závažnosti ujmy a nepriradil k nim konkrétnu paušálnu sumu predstavujúcu náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd preto pri určení konkrétnej výšky náhrady vychádzal z daných všeobecných zákonných kritérií s ohľadom na vlastné skúsenosti, ako i doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov nielen v Slovenskej republike, ale i v zahraničí, prihliadal aj na pomery žalovaného v 1. rade a zdôrazňuje, že účelom poskytnutia finančného zadosťučinenia je zmiernenie vzniknutej krivdy a nie je vytvorenie ďalšej na strane žalovaného v 1. rade, u ktorého súd nemal preukázané nadštandardné príjmy či majetkové pomery, ktoré by mu umožňovali žalobcami požadované čiastky bez problémov zaplatiť.

72. Slovenské súdy vo svojich početných rozhodnutiach rozhodovali a aj rozhodujú množstvo sporov o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, každý spor pochopiteľne vychádza z iných skutkových okolností, iných pomerov na strane škodcu a poškodeného. Na rozhodnutia súdov v obdobných veciach poukázali v súdenej veci aj strany tohto sporu. Súd tu príkladmo poukazuje na prax súdov v obdobných veciach: konanie pred Najvyšším súdom SR sp. zn. 4Cdo 139/2011 – súdy priznali rodičom dieťaťa zomrelého pri dopravnej nehode sumu 15 000 eur, pričom ako bolo uvedené, rodinné a súkromné vzťahy rodiča k dieťaťu sú omnoho silnejšie než smerom naopak; vo veci pred Najvyšším súdom SR sp. zn. 3Cdo 228/2012 bolo priznaných pri strate manželky a syna, teda dvoch najbližších osôb 23 000 eur; v spore pred Najvyšším súdom SR sp. zn. 1Cdo/77/2009 bolo priznaných 6 600 eur za úmrtie syna a brata; vo veci pred Najvyšším súdom SR sp. zn. 2Cdo/194/2011 priznaných 8 300 eur za smrť manžela; ďalšie konanie pred Najvyšším súdom SR sp. zn. 6Cdo/143/2017 – smrť matky pri cúvaní vozidla 6 000 eur (31. ročná dcéra žila v spoločnej domácnosti); rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo/10/2013 – smrť chodca na priechode pre chodcov, priznaných 2x 8 300 eur rodičom; rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 smrť manžela a otca, priznaných matke a 2 x deťom po 33 500 eur; rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/423/2012, priznaných 1 x 20 000 eur pre manžela a 2 x 30 000 eur pre deti; rozhodnutie Krajského súdu v Žiline 8Co/264/2013, priznaných 20 000 eur manželovi, 23 000 eur dieťaťu, 2 x 10 000 eur rodičom; rozsudok Krajského súdu Bratislava, sp. zn. 5Co/14/2020, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava sp. zn. 24C/89/2014 – mame (vdove) priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 33 193,92 eur za usmrtenie jedinej 22 ročnej dcéry (zosnulá dcéra žila aktívnym životom, študovala na VŠ, mala vážnu známosť a bola mame po úmrtí manžela v roku 2006 oporou. Smrť jedinej dcéry síce neviedla k vážnej duševnej poruche mamy, ale k hlbokému a trvalému smútku, strate milujúcej a starostlivej dcéry, u ktorej bolo možné očakávať, že žalobkyni porodí vnukov a do budúcnosti v starobe bude pre ňu oporou a životnou istotou); rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo 154/2010 – odmietnuté dovolanie v konaní, kde Krajský súd Žilina rozsudkom sp. zn. 9 Co 61/2010 potvrdil rozhodnutie Okresného súdu Dolný Kubín, ktorý priznal 2 x 17 000 eur za zásah do práv rodičov za smrť dcéry; rozhodnutie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 10C/23/2018 (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici) – úmrtie brata a syna, matke, ktorá bola s nebohým synom v dennodennom minimálne telefonickom a väčšinou aj osobnom kontakte priznaná suma 27 000 eur, každému z bratov po 13 500 eur a mnohé ďalšie.

73. V tomto konaní žalobkyňa v 1. rade žiadala priznať jej nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 15 000 eur, žalobcovia v 2. a 3. rade žiadali priznať im po 10 000 eur. Vzhľadom na skutkové okolnosti prejednávaného sporu a poukazovanú súdnu prax súd dospel k záveru, že žalobcovia si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnili v primeranej výške. Žalobcom však nie je možné priznať požadovaný nárok v celom rozsahu, pretože je nutné zohľadniť zavinenie samotného poškodeného na vzniku škodovej udalosti, dopravnej nehody, a to v rozsahu 25 %, čo súd uviedol v tomto odôvodnení vyššie. Po krátení požadovaných nárokov o 25 % tak žalobkyni v 1. rade súd priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 11 250 eur a žalobcom v 2. a 3. rade v sume po 7 500 eur. Vo zvyšnej časti je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy nedôvodný, preto ho súd zamietol.

74. Ako dôvodný súd vyhodnotil aj nárok žalobkyne v 1. rade na náhradu majetkovej škody, ktorú žalobkyňa v 1. rade žiadala priznať vo výške 663,88 eur. Tento nárok súd posúdil podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podľa súdnej praxe sú náklady na náhrobný pomník sú súčasťou nákladov pohrebu pri úmrtí poškodeného a hradí ich ten, kto toto usmrtenie zavinil. V rámci tohto nároku sa nehradia všetky náklady v skutočne vynaloženej výške, ale náhrada týchto nákladov je limitovaná hľadiskom primeranosti. Súd je pri tomto posúdení viazaný aj limitmi stanovenými v právnych predpisoch, ktorým je aj nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z. V súdenej veci z dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa v 1. rade vynaložila na vyhotovenie pomníka a zakrytie hrobu P. B. náklady v celkovej výške 2 730 eur (270 eur + 2 460 eur = 2 730 eur). Pokiaľ si v tomto konaní voči žalovanému v 1. rade uplatnila nárok na zaplatenie sumy vo výške 663,88 eur, ktorá nepredstavuje ani jednu štvrtinu ňou skutočne vynaložených nákladov, je jej nárok v požadovanom rozsahu primeraný a v súlade s limitmi stanovenými citovaným nariadením vlády SR. Žalobe v tejto časti preto súd vyhovel, uplatnený nárok však s poukazom na zavinenie poškodeného rovnako krátil v rozsahu 25 %. Žalobkyni v 1. rade tak súd priznal proti žalovanému v 1. rade nárok na zaplatenie sumy vo výške 497,91 eur a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol.

75. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

76. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

77. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

78. Žalobcom v 1., 2. a 3. rade súd priznal proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % považujúc ich sa plne procesne úspešných v konaní. V prípade, ak rozhodnutie záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, možno za plný úspech považovať aj rozhodnutie, ktorým bol uznaný základ nároku, ale bola priznaná nižšia suma ako žalobca žiadal. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Žalobcu totiž nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť čo je základné a čo sprevádzajúce. V posudzovanom spore sa za základné považuje rozhodnutie, že do práva žalobcov bolo zasiahnuté, výška ujmy je druhotná a nadväzujúca. Žalobcov v prejednávanom spore preto bolo nevyhnutné považovať za plne procesne úspešných, čomu v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 255 ods. 1 CSP zodpovedá priznanie nároku na náhradu trov konania v celom rozsahu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.